

РЕШЕНИЕ

№ 5387

гр. София, 10.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 57 състав, в
публично заседание на 03.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Людмила Коева

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **11398** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).
Образувано е по жалба на Ф. Я., гражданка на У., с предоставена временна закрила в Р.България, ЛНЧ:[ЕГН], с адрес в [населено място], [улица], ет.2, ап.8, чрез адв.К. С., против Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/10315/15.10.2025 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – К. село, с която е отказано отпускане на еднократна помощ за ученик записан във втори клас по заявление – декларация вх.№ ЗСПД/Д-С-КС/10315/02.10.2023 г.
Заповедта на директора на ДСП – К. село се оспорва като незаконосъобразна, издадена в нарушение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Поддържа се, че чужденците имат право на социално подпомагане съгласно Конституцията на Република България, чл.3, ал.5 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/ и чл.27 от Конвекцията за правата на детето, ратифицирана с решение на Великото народно събрание от 11.04.1991 г. Изложени са доводи, че разпоредбата на чл.3, ал.5 от ЗСПД противоречи на международни договори, които Република България е ратифицирала, както и на разпоредби от вътрешното право. Моли се за отмяна на оспорената заповед. Моли за присъждане на сторените по делото разноски, в т.ч. за адвокатско възнаграждение на осн.чл., ал.2, вр.чл.38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата и сключен договор за правна помощ и съдействие от 23.10.2025 г.
В съдебно заседание жалбоподателката се представлява от адв.К. С., който поддържа жалбата. Претендира адвокатско възнаграждение по представения договор за правна помощ и съдействие. Ответникът – директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село в писмен отговор изразява становище за неоснователност на жалбата, като моли за потвърждаване на

административния акт.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателката Ф. Я., гражданка на У., с предоставена временна закрила в Р.България, ЛНЧ: [ЕГН], с предоставена временна закрила, и майка на детето М. Ф., ЛНЧ:[ЕИК], която през учебната 2025г. – 2026г. е записана като ученичка във втори клас.

На 02.10.2025 г. жалбоподателката е подала Заявление – декларация вх. № ЗСПД-С-КС/10315 за отпускане на еднократна помощ по чл. 10а от ЗСПД - за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас.

Въз основа на подаденото заявление директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село издал процесната Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/10315/15.10.2025 г., с която е отказано отпускането на исканата помощ. В заповедта е посочено, че помощта се отказва на основание чл.3, ал.5 от ЗСПД, тъй като членовете на семейството са граждани на У., а няма сключена спогодба между Република България и У. за изплащане семейни помощи за деца. Заповедта е връчена на 20.10.2025 г.

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Същата обаче е материално незаконосъобразна по следните съображения:

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Спорният по делото въпрос е за правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, в частност от отпусканите по ЗСПД помощи.

По отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда само, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не съдържа изрична уредба дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, пребиваващи в страната, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец е всяко лице, което не е български гражданин. Разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се констатира, че жалбоподателката - гражданка на У. е чужденец с предоставена временна закрила, следователно има право на социално подпомагане. Както беше казано, разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не съдържа нарочна уредба по отношение възможността за получаване на семейни помощи за деца от чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда такава възможност за чужденци, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. В случая е налице втората хипотеза, а именно друг закон - ЗУБ, въз основа на който /чл. 39, ал. 1, т.4/ следва да се приеме, че чужденците с временна закрила имат право на семейни помощи за деца.

На следващо място, цитираната норма на чл. 3, т. 5 ЗСПД не е съобразена с Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното

положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквото е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право. Съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл семейните помощи за деца следва да се разглеждат именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения, които не подлежат на ограничаване.

С оглед изложеното дотук, отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД се явява незаконосъобразен поради противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

Предвид изхода от спора на жалбоподателя се дължат сторените по делото разноски. Претендира се адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.1, т. 2 от Закона за адвокатурата, като се твърди, че по отношение на жалбоподателката е осъществена безплатна правна помощ. Видно от приложения договор за правна защита и съдействие между Ф. Я. и адв. К. С. /л.8/ е, че правната помощ е осъществена безвъзмездно на основание чл. 38, ал.1, т. 2 от Закона за адвокатурата. Според разпоредбата на чл. 38, ал.2 от ЗА „В случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 и осъжда другата страна да го заплати“. Доколкото материалния интерес по делото е до 1000лв. е приложим чл.8, ал.1 вр. с чл. 7, ал.2, т.1 от Наредба № 1 от 2004г. за възнаграждението за адвокатска работа, според който адвокатското възнаграждение следва да се определи в размер на 400лв. Ето защо, искането за заплащане на адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА следва да бъде уважено и на адв. К. С., да се заплати от ответника адвокатското възнаграждение в размер на 400лв. Предвид влизането на Република България в еврозоната от 01.01.2026 г. тази сума следва да бъде изчислена по курса на БНБ за едно евро - 1.95583 лева, или сумата, която следва да се присъди в полза на жалбоподателя

е в размер на 204,52 евро.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 57-ми състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Ф. Я., гражданка на У., с предоставена временна закрила в Р.България, ЛНЧ:[ЕГН], с адрес в [населено място], [улица], ет.2, ап.8, чрез адв.К. С., против Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/10315/15.10.2025 г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – К. село, с която е отказано отпускане на еднократна помощ за ученик записан във втори клас по заявление – декларация вх.№ ЗСПД/Д-С-КС/10315/02.10.2023 г.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село да заплати на адв. К. С. сумата от 204,52 (двеста и четири евро и 0,52 цента), евро представляваща адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал.2 от ЗА.

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението не подлежи на обжалване.